

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jus Canonicvm R.P. Pavli Laymanni, Soc: Jesu Theologi, Et
Olim In Alma Et Episcopali Academia Dilingana SS.
Canonum Ordinarii Professoris**

Laymann, Paul

Dilingæ, 1666

Capitvlvm XLIX. Cum in magistrum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62559](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62559)

Cum in magistrum.

PARAPHRASIS.

Intellexerat Gregorius IX. Pontifex, quod in quibusdam Monasterijs, iure dicec-
sano Episcopo subiectis, in Abbates assu-
merentur, qui ordinem regularem non-
dum professi essent: Hos, siue Monachi,
siue Canonici regulares sint, amouendos
esse respondens, rationem afferens, *Quia
in Magistrum assumi non debeat, qui for-
mam discipuli non assumpsit, nec sit præ-
ficiendus, qui scire non nouit.*

SUMMARIUM.

1. *Non professus in Prælaturam regularem
eligi non potest.*
2. *Neque eidem non professo Prioratus,
aut administratio qualibet in ordine
committi potest.*

NOTANDVM Vn. Qui ordinem pro-
fessus non est, ad prælaturam regularem
promoueri non potest. Ratio datur in textu,
quia talis nouitius & inexpertus esse cen-
setur, & ideo non decet eum fieri Magistrum,
siue Abbatem, aut Præpositum Magistrum:
Consentit c. cum ad nostram 37. hoc tit.
Nam qui in Rectorem, siue Magistrum Mo-
nasterij assumitur, in regula expertus & pe-
ritus esse debet, c. officij 28. hoc tit. Qui au-
tem ordinem nondum professus est, in regula
expertus non censetur, ut dictum in c. cum
ad nostram 37. hoc tit. Hodierno autem iure
c. nullus 28. eod. tit. in 6. requiritur, ut pro-
fessionem expressam aliquis fecerit: Eaque
irrita est, si fiat ante exploratum probati-
onis annum, iuxta Concil. Trident. sess.
25. cap. 15. de Regular. Ideoque his decre-
tis obuiatum fuit abusui, qui olim inualue-
rat, teste Nauarr. consil. 62. de Regularibus;
edit. 2. ut post breuissimum tempus, vid-
vnius aut alterius hebdomadæ, aliqui pro-
fessionem in Religione ederent, tantum, ut
in Abbates, siue Præpositos regulares assumi
posset.

Z z 3

posset.

non sit absolutè maior, sed comparatione
partium aliarum. Veruntamen hoc non di-
citur in §. eius Clement. sed longè aliud de-
cernitur: videlicet nulla habita zeli ad zelum
collatione, aut consideratione, eum, qui à ma-
iore parte Capituli, secundum numerum eli-
gitur, non obstante exceptione & contradi-
ctione quacumq; alteri parte, à generali Or-
dinis Ministro confirmandū esse. Idque spe-
ciale est in electionibus regularium Prælato-
rum, quia in alijs electionibus; quæ per for-
mam scrutiniij, excipi potest contra partem
maio rem Capituli, quod non sit sanior, iuxta
c. quia propter 42. hoc tit. Exceptio tamen
hæc, seu oppositio ostendi debet; cum præ-
sumptio pro maiori parte ster, uti supra di-
ctam.

4 NOTANDVM II. In iis electionibus,
quibus obseruari debet forma cit. c. quia
propter, non sufficit communem Capituli
eligentis consensum facto aliquo declarari,
v. g. de portatione ad sedem Prælati, aut col-
locatione super altari: sed requiritur solem-
nis electionis promulgatio, verbis concè-
pta, prout dictum est in cit. c. quia propter, &
traditur in hoc c. Ratio est, quia si verba sint
de substantia actus, factum non æquiualeat
verbis, iuxta c. 1. de Baptismo. At verò in
alijs electionibus, in quibus non obseruanda
est solemnitas, quia propter, necessaria
non sunt verba; sed quomodocumque, seu
verbis seu factis aliquo, consensus eligentiū
personam aliquam sufficienter declarata sit,
consenti debet rata electio; quia spectato iure
naturali aliud non requiritur. Ita annotauit
Abb. hic n. 3. & Imola n. 3. ubi ait: *Electio
debet verbaliter exponi, nec sufficit, si facta
sint. Et sic nota, quod ubi verba sunt de sub-
stantia, plus operantur verba, quam factum:
Regulariter autem sufficit, voluntatem ap-
parere, vel facta.* Potest tamen vel statuto,
vel consuetudine receptum esse, ut et-
iam ad alias electiones verba ad-
hibenda sint.

* * *

possent. Addendum, quòd in Clement. Ne in agro, quæ est 1. de statu Monachorum, §. Cæterum, vers. Sanè, decretum est, ut Prioratus, aut administratio quælibet in Ordine alicui committi non possit, nisi expressam professionem fecisset.

CAPITVLVM L.

Cumana.

PARAPHRASIS.

Ecclesia Cumana vacante, atque congregatis Canonicis, qui tum præsentés erant, & tribus Abbatibus, quibus jus suffragij indubitatè competebat, die ad celebrandam electionem constituta; cum etiam Capellani & clerici ciuitatis electioni se debere interesse dicerent, sub hac protestatione admissi fuerunt, vt suffragia illorum qui nec de iure, nec de consuetudine interesse deberent, non valerent. Facto deinde, iuxta formam Concilij generalis sub Alexandro III. scrutinio, septem Canonici, vnus Abbas, vndecim Capellani, & nouem Clerici ciuitatis in Archipresbyterum consenserunt; Nouem autem Canonici, vnus Abbas, & vndecim Clerici Archidiacono eius Ecclesiæ suffragati sunt. Hoc intellecto processu, Gregorius IX. Pontifex respondit; Quòd neutra electio ad maiorem partem totius Capituli peruenerit. Fuerunt enim vniuersim viginti & vnus Electores, quibus ius suffragij competere noscebatur, quorum octo in Archipresbyterum, decem in Archidiaconum, tres reliqui in alium, vel alios vota sua direxerunt. De Capellanis autem & Clericis ciuitatis probatum non fuerat, quòd ad electionem admitti deberent, aut seu de iure seu de cõsuetudine antehac admissi essent. Tamen enim Capellani duabus præcedentibus Episcoporum electionibus interfuerint, & cum alijs scrutatores elegerint, non tamen ostensum fuit, eorum vota requisita fuisse, aut cum alijs elegisse: sed etsi ponamus, vota eorundem fuisse petita, aut ipsos cum alijs

elegisse, non tamen inde constat, id eis de iure competere, aut ex consuetudine præscripta: Accedit deinde, quòd suprà dictæ electiones factæ sint contra formam dicti Concilij generalis, quia collatio in cõmuni, quæ post scrutiniij publicationem fieri debet, omiſsa fuerat: quamobrem Pontifex vtramque illam electionem sententialiter irritandam, ex Fratrum suorum siue Cardinalium consilio censuit: priuans Electores pro ea vice eligendi facultate.

SUMMARIVM,

1. Capitulares ex maioris partis consensu possunt electioni faciendæ diem decernere, sed intra trimestre à die vacationis cognita.
2. Capellani, aliiq; beneficiarij non Canonici, aut Conuentuales, non habent vocem in Capitulo, nec faciunt vnum Corpus seu Collegium, nec possunt habere sigillum in communi.
3. Ad cautelam fieri potest, & in quibusdam ecclesijs solet, protestatio generalis in electionibus, non esse intentionem Capituli, vt vilius suffragium valere debeat, nisi quatenus de iure valere potest.
4. In materia acquisita facultatis, seu iuris aut obligationis nomine consuetudinis intelligenda est legitime præscripta.
5. Qui est in possessione iuris, non de eo est etiam in alterius non commexi.
6. Qui iterum aut tertio elegerunt Prelatum, non tamen ideo de iure suo, aut consuetudine præscripta probasse censendi sunt.
7. Si clericus volens cum Capitularibus eligere, non est in possessione iuris eligendi, expelli potest, etiam vi adhibita, nec opus est protestatione. Si autem Capitulares expellere eum nolint, vel non possint, protestatio ad hoc proderit, nisi consensisse videantur.
8. Si clericus volens cum Capitularibus eligere, est in possessione cum mala fide, Capitulares eum propria auctoritate expelli.